

شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

www.pppdc.ir

یکصد و سی و پنجمین نشست شورا

مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۳

دستور جلسه

آثار تک نرخی شدن ارز و الزامات مدیریت دوره گذار
از دریچه نگاه بخش خصوصی

فهرست مطالب

۱. مقدمه

۲. ارائه تصویری از کارآمدی سیاست
تخصیص ارز ترجیحی

۳. اقدامات دولت برای مدیریت
دوره‌گذار و تک‌نرخ‌شدن ارز

۴. نکات قابل تامل در ارتباط با
بسته‌های تدوینی از سوی دولت

۵. جهت‌گیری‌های بخش خصوصی
در خصوص مدیریت بازار دارو

۶. سیاست تک‌نرخ‌شدن ارز بر
گندم و صنایع پایین دستی آن

۷. الزامات مدیریت دوره‌گذار تک
نرخ‌شدن ارز از نگاه بخش خصوصی

۸. پیشنهاد‌های عملیاتی بخش
خصوصی برای مدیریت دوره‌گذار
تک‌نرخ‌شدن ارز

۱. مقدمه

حذف ارز ترجیحی کالاهای اساسی و نهادهای تولید

اصلاحی ضروری برای کاهش رانت، افزایش شفافیت، بهبود تخصیص منابع، افزایش اثربخشی سیاست‌های حمایتی دولت، کاهش وابستگی به واردات به‌شمار می‌رود.

این اقدام در **کوتاه‌مدت** اثرات گسترده‌ای بر زنجیره تولید، تجارت و معیشت خانوارها برجای خواهد گذاشت.

مسئله اصلی؟

چگونگی مدیریت دوره گذار به‌گونه‌ای است که تولید و معیشت خانوارها آسیب نبیند؟

۲. ارائه تصویری از نا کارآمدی سیاست تخصیص ارز ترجیحی

۲. ارائه تصویری از نا کارآمدی سیاست تخصیص ارز ترجیحی

آغاز سیاست تخصیص ارز ترجیحی

✓ سال ۱۳۹۷

✓ نرخ ۴۲۰۰ تومانی

✓ اهداف:

- حمایت از تولید داخل
- کنترل قیمت کالاهای اساسی
- کاهش فشار تورمی بر خانوارها

در ادامه اجرای سیاست ارز ترجیحی

✓ محدود شدن دامنه کالاهای مشمول

✓ افزایش نرخ به ۲۸،۵۰۰ تومان (سال ۱۴۰۴)

✓ آشکار شدن پیامدهای اقتصادی ارز ترجیحی

پیامدهای اقتصادی سیاست ارز ترجیحی توسط مراکز پژوهشی وابسته به نهادهای حاکمیتی

از جمله **مراکز پژوهش‌های مجلس و مراکز پژوهش‌های آینده و توسعه نگر سازمان برنامه**، به دولت ارائه شده است.

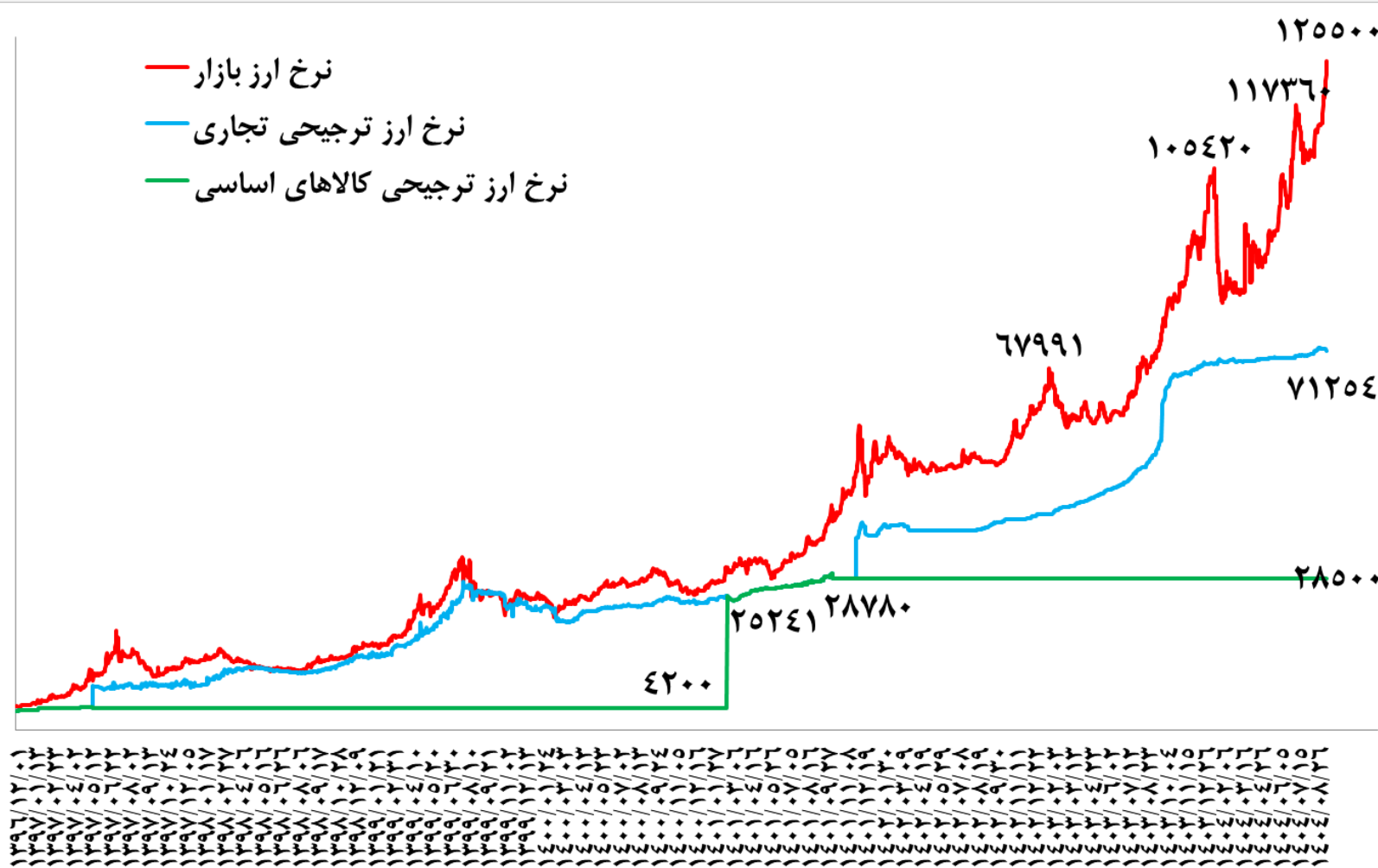
در ادامه با بازخوانی مطالعات انجام شده سعی می‌شود تصویری از ناکارآمدی این سیاست ارائه شود.

۲. ارائه تصویری از نا کارآمدی سیاست تخصیص ارز ترجیحی

کاهش توان دولت در کنترل نرخ ارز در بازار رسمی

□ به رغم تخصیص ارز با نرخ ترجیحی، اما نرخ ارز در بازار رسمی با افزایشهای پی در پی مواجه شده است.

□ به تدریج بر اختلاف بین نرخ ارز بازار رسمی با نرخ ارز ترجیحی افزوده شده است.

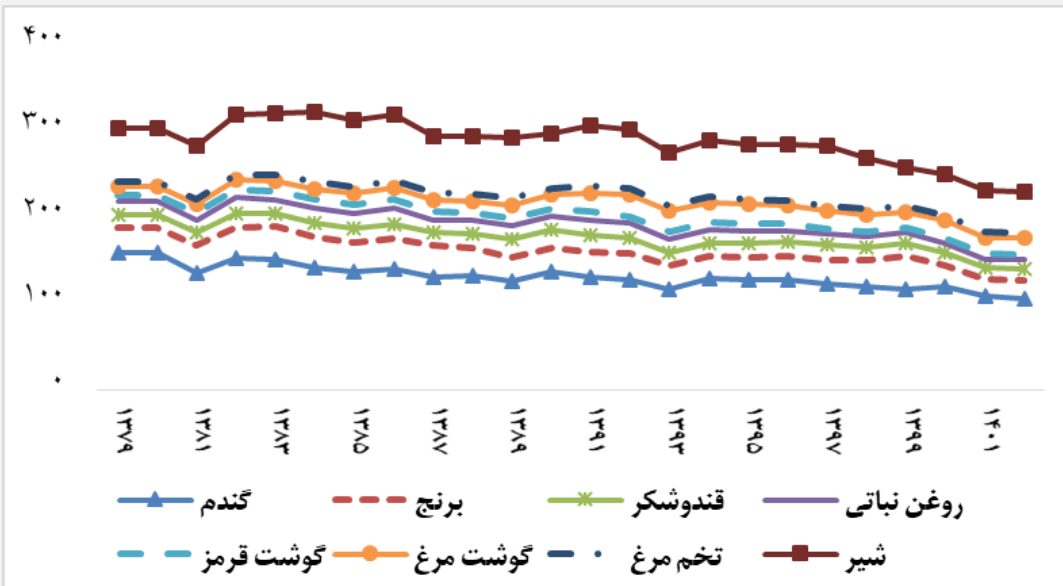
در تاریخ ۲۶ آبان ۱۴۰۴ تفاوت این دو نرخ به حدود ۹۷ هزار تومان رسیده بود

۲. ارائه تصویری از نا کارآمدی سیاست تخصیص ارز ترجیحی

■ انحراف منابع ارزی و گسترش فساد و رانت جویی

✓ واردات کره در ۳ ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۸ بواسطه قرارگیری کره در فهرست اقلام مشمول ارز ترجیحی، **حدود ۴۰ هزار تن** ثبت شده است در حالی که طی ۹ ماهه پایانی سال که ارز ترجیحی حذف شد، **تنها ۱۰ هزار تن واردات کره** انجام شده است.

کل مصرف سالانه کالاهای اساسی (واحد: کیلو گرم)

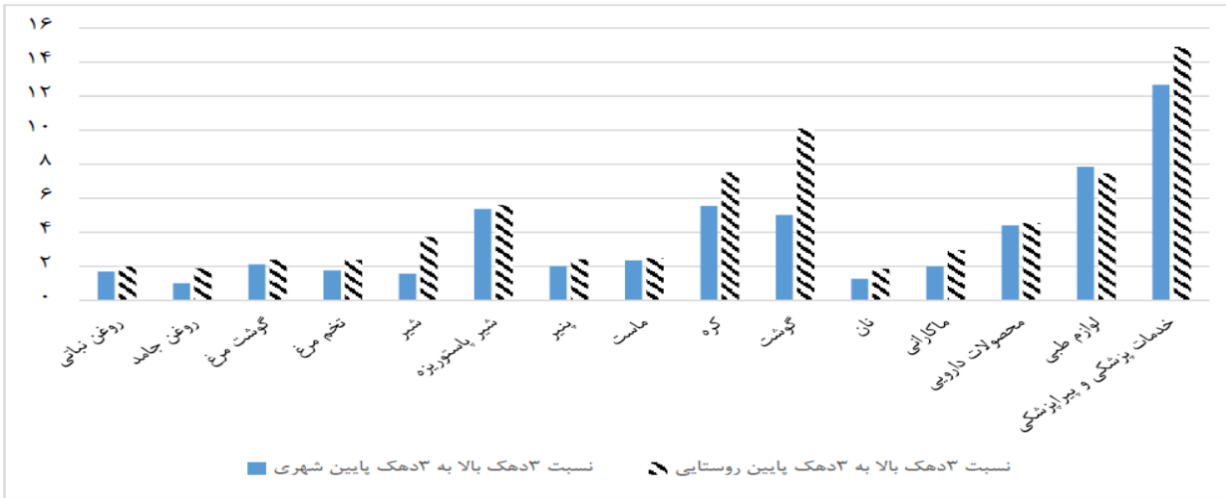
■ کاهش مصرف و افزایش واردات

✓ برآوردهای مرکز ملی آب و کشاورزی اتاق ایران: مصرف کالاهای اساسی در طی سال‌های ۱۳۹۷ به بعد کاهش یافته است.

✓ برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس: میزان واردات کالاهای اساسی از حدود ۱۴ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۷ به حدود ۱۵.۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.

۲. ارائه تصویری از نا کارآمدی سیاست تخصیص ارز ترجیحی

نسبت مصرف کالاهای اساسی ۳ دهک بالای درآمدی به ۳ دهک پایین درآمدی در سال ۱۳۹۹

عدم اصابت ارز ترجیحی به خانوارهای کم درآمد

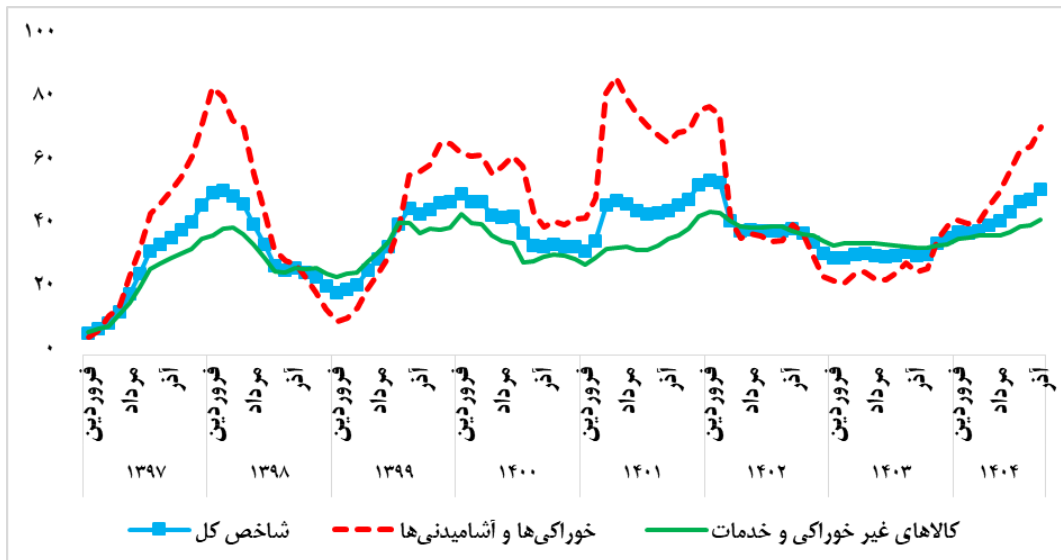
بر اساس برآوردهای مرکز پژوهش‌های مجلس
بر خوداری بیشتر دهک‌های ثروتمند از یارانه ارز ترجیحی

جمع مصرف کالاهای اساسی توسط ۳ دهک ثروتمند به ۳ دهک پایین درآمدی

✓ مناطق شهری: حدود ۳.۸ برابر

✓ مناطق روستایی: حدود ۴.۸ برابر

تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور

تفاوت نه چندان محسوس تورم کالاهای اساسی و غیر اساسی

سیاست پرداخت ارز ترجیحی نتوانست به طور کامل هدف کنترل
قیمت کالاهای اساسی را محقق سازد و تورم خوراکی‌ها در
مواقعی بیشتر از تورم غیر خوراکی‌ها و شاخص کل بوده
است.

۲. ارائه تصویری از نا کارآمدی سیاست تخصیص ارز ترجیحی

تضعیف تولید ملی

✓ مثال‌های متعددی از آسیب دیدن تولیدکنندگان داخلی دانه‌های روغنی، بذر، سموم و ماشین‌آلات کشاورزی وجود دارد.

اختلال در سیاست پولی و ارزی

✓ پرداخت یارانه ارزی موجب:

- از دست رفتن منابع ارزی دولت در شرایط تنگنای شدید درآمدهای ارزی شد.
- دست بانک مرکزی را برای حفظ دستاوردهای تورمی خالی و زمینه‌ساز سرعت گرفتن روند فزاینده رشد نقدینگی شد.

صف‌های طولانی تخصیص و تامین ارز

✓ چندنرخی بودن ارز از جمله عوامل اصلی افزایش زمان انتظار برای تخصیص و تامین ارز بوده است.

اختلال در بازگشت ارز حاصل از صادرات

✓ اعمال نرخ ارز ترجیحی با ایجاد شکاف بین نرخ رسمی و نرخ بازار، اختلال در بازگشت ارز ایجاد نمود.

۳. بررسی اقدامات دولت برای مدیریت دوره گذار تک نرخي شدن ارز

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
نائب رئیس و وزیر

بسمه تعالی
«با صلوات بر محمد و آل محمد»

شماره ۶۵۲۳۶ ت ۱۷۲۰۷۶
تاریخ ۱۴۰۴/۰۱/۰۱

قوه قضائیه - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت نفت - وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی
وزارت اطلاعات - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - شورای اطلاع رسانی دولت - سخنگویی دولت
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند (ج) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور و در راستای تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم با رویکرد حفظ قدرت خرید مصرف‌کنندگان نهایی در قالب کالابرگ الکترونیکی، «آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم» را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم

فصل اول - حمایت از معیشت خانوار

ماده ۱- از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، ماهانه به صورت علی الحساب برای همه جمعیت مشمول طرح، سرانه و به صورت یکسان مبلغ ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال اعتبار کالابرگ منظور می شود. اعتبار کالابرگ چهار ماهه اول به صورت علی الحساب و یکجا برای خانوارهای مشمول تخصیص می یابد. اعتبار خانوار در هر ماه فعال شده و در اختیار آن قرار می گیرد و از آن زمان قابل استفاده خواهد بود.

تبصره- مشمولین طرح تمامی خانوارهای ایرانی ساکن در کشور دریافت کننده یارانه نقدی در روز ابلاغ این آیین نامه و کلیه کارکنان دولت و بازنشستگان می باشند. خانوارهایی که یارانه نقدی دریافت نمی کنند در صورت درخواست مشمول طرح خواهند شد.

ماده ۲- حسب درخواست مشمولان طرح، اعتبار موضوع ماده (۱) به دو صورت الف) اعتبار خرید کالا و یا ب) کالایی در فروشگاههای عامل یا واحدهای صنفی قابل استفاده است.

اهم موارد در آیین نامه تضمین امنیت غذایی

منظور نمودن ماهانه به صورت علی الحساب برای همه جمعیت مشمول طرح سرانه و به صورت یکسان مبلغ ۱ میلیون تومان اعتبار کالا برگ

تشکیل کارگروه به منظور راهبری و نظارت بر اجرای این آیین نامه

تعیین میزان بدهی قطعی وزارت جهاد بابت واردات نهاده های دام و طیور و کالاهای اساسی که تامین ارز نشده اند و تعیین ساز و کار مناسب جهت تسویه آن با همکاری وزارت جهاد و بانک مرکزی

اختصاص ارز حاصل از صادرات کلیه شرکت های دولتی و با اولویت برای تامین نهاده های دام و طیور و دارو و تجهیزات پزشکی

تامین ارز کلیه ثبت سفارش های نهاده های دامی و کالاهای اساسی (به جز گندم از تاریخ ابلاغ این آیین نامه با نظر بانک مرکزی با نرخ ارز توافقی (تالار دوم) در درگاه ارزی آن بانک

تامین ارز نهاده ها و کالاهای موضوع ماده ۴ در درگاه ارزی بلافاصله پس از تایید وزارت جهاد کشاورزی مبنی بر عرضه نهاده ها و کالاهای وارداتی

تامین نهاده ها و عرضه کالاهای نهایی این آیین نامه توسط وزارت جهاد کشاورزی و شرکت های زیرمجموعه خود به صورت راسا و توزیع توسط بخش دولتی و خصوصی

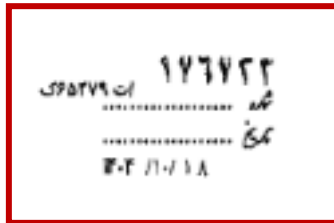
در اولویت بودن تامین ارز نهاده های دامی و کالاهای اساسی در سقف مورد تایید سازمان برنامه و بودجه صدور مجوزهای قانونی جهت ترخیص کالا ظرف مدت ۵ روز به گمرک

در اولویت قراردادن پهلویی و تخلیه بار و صدور قبض انبار کشتی های حامل کالاهای اساسی استفاده از ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید

در اولویت قراردادن افزایش سرمایه جهت ظرفیت تسهیلات دهی بانک کشاورزی

تهداتر نهاده های دامی و کالاهای اساسی و دارو با نفت

خروج موجودی نهاده های دامی و کالاهای اساسی ترخیص نشده در مبادی ورودی و در اختیار واردکنندگان از فهرست مشمول دریافت ارز ترجیحی

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
توسعه کسب و کار و صنایع

بسمه تعالی
با عنایت بر محله و آل محمد

قوه قضائیه - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت نفت - وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی
وزارت اطلاعات - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - شورای اطلاع رسانی دولت - سختگیری دولت
سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران - گمرک جمهوری اسلامی ایران

وزیران عضو کارگروه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم به استناد آئین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم موضوع تصویب نامه شماره ۶۵۲۲۶/ت/۱۷۲۰۷۶ - مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۰ و اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کردند:

۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورت ضرورت با اخذ مجوز از شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا اقدامات لازم جهت واریز درآمد مازاد ناشی از اجرای طرح کالایرگ موضوع تصویب نامه شماره ۶۵۲۲۶/ت/۱۷۲۰۷۶ - مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۰ هیئت وزیران (که در این تصویب نامه به اختصار طرح نامیده می شود)، از محل حقوق ورودی کالاهای اساسی به حساب مربوط به اجرای طرح را به عمل آورد. منابع مذکور صرف هزینه های طرح خواهد شد.

۲- اقدامات لازم به منظور اطلاع رسانی مستمر و دقیق جهت اهداف طرح و انتقال پیام دولت به مردم مبتنی بر اینکه در نتیجه اجرای این طرح هیچ گونه پارتیه ای حذف نخواهد گردید و پرداخت پارتیه ها هدفمندتر خواهد شد، توسط شورای اطلاع رسانی دولت، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و سختگیری دولت با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط صورت پذیرد. وزارت جهاد کشاورزی موظف است برنامه ها و اقدامات دولت در خصوص تامین نهاده های دلسی و کالاهای اساسی را به صورت مستمر و با ذکر آخرین داده ها و ارقام از طریق مقتضی از جمله سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران برای مردم تبیین نماید.

۳- دستگاه های اجرایی ذی ربط به ویژه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلفند از طریق سامانه ذی ربط خود به صورت مستمر و دقیق نسبت به نظارت بر اجرای طرح اقدام و در صورت

اهم موارد مصوبه ۱۷ بندی کارگروه ماده ۱۳ آیین نامه تضمین امنیت غذایی

اجازه واردات گوشت، مرغ، تخم مرغ و روغن آماده از طریق شرکت های دولتی
ذیربط و غیردولتی به وزارت جهاد کشاورزی

صدور ضمانت نامه ریالی با ضمانت خواهی مرغداران و دامداران به منظور خرید
مدت دار نهاده های دامی از سامانه بازارگاه، معافیت ضمانت خواه را از پرداخت
سپرده نقدی موضوع ماده ۱۶ دستورالعمل ناظر بر ضمانت نامه بانکی ریالی

تعیین سقف یک میلیارد دلار جهت استفاده از ظرفیت های موضوع این آیین نامه

مدیریت عرضه کالاهای مشمول توسط وزارت جهاد کشاورزی

برگزاری جلسات مستمر کارگروه در سطح ملی و استانی

أخذ مجوز قانونی از مراجع ذی ربط برای تعلیق شرط تسویه معوقات مالیاتی بنگاه ها برای مدت لازم
برای اجرای طرح تسهیلات بانکی توسط وزارت اقتصاد

جلوگیری از قطع برق و گاز واحدهای تولیدی که به طور مستقیم در تامین و تولید کالاهای مشمول
دخیل هستند

مستثنی بودن ضمانت نامه های بانکی ریالی صادره موضوع این بند از محاسبه حدود مقرر در
دستورالعمل تسهیلات و تعهدات کلان پس از تصویب هیات عالی نظارت عالی بانک مرکزی

فراهم کردن صدور ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید در قالب سامانه ای ظرف مدت ۶ ماه و صدور ابزار
تعهدی در بازه زمانی یاد شده فعلی بانک کشاورزی در سامانه داخلی آن بانک

تعیین مهلت تسویه ریالی فروش ارز بابت واردات نهاده های دامی به نرخ فروش حواله گروه دوم سامانه
ارزی تجاری مرکز مبادله ارز و طلا، حداکثر ۱۰۰ روز تقویمی و برداشت مطالبات ناشی از این بند در
سررسید از حساب بانک کشاورزی از سوی بانک مرکزی

تسری تامین و فروش ارز به شرکتهای واردکننده دارو در قبال پذیرش اوراق گام، برای شرکت های
واردکننده نهاده های دامی

تأمین مالی واحدهای مشمول به میزان ۷۰۰ هزار میلیارد تومان از محل منابع داخلی بانک‌ها جهت تأمین سرمایه در گردش و جبران نقدینگی، آن دسته از تولیدکنندگان که با افزایش نرخ ارز ناشی از انتقال کالاها از ارز ترجیحی و تالار اول به تالار دوم مواجه شده‌اند.

تدوین دستورالعمل جهت تأمین سرمایه در گردش توسط وزارت صمت و بانک مرکزی با مشارکت وزارت راه و شهرسازی و وزارت جهاد و وزارت اقتصاد

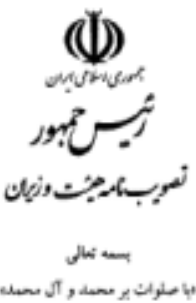
بهره مندی تولیدکنندگان مشمولی که قیمت مواد اولیه مورد نیاز آن‌ها متأثر از تغییر تالار ارز است، می‌توانند از اوراق گام ویژه

امکان بهره مندی بازرگانان واردکننده مواد اولیه و واردکنندگان روغن موتور، لاستیک و لوازم یدکی مورد استفاده ناوگان سنگین باری و مسافری جاده‌ای و واردکنندگان موتور هواپیما، کشتی، لوکوموتیو، قطعات یدکی هواپیما و قطار، چرخ، سوزن و قطعات یدکی مرتبط با سوزن ریل مورد استفاده در سایر حالات حمل و نقل، پس از فروش کالا و دریافت اوراق گام مذکور به‌طور مستقیم از این اوراق برای خرید ارز مورد نیاز خود

اقدام بانک مرکزی و گمرک به صدور تخصیص اعتباری برای ثبت سفارش کلیه کد تعرفه های مواد اولیه که از تالار اول به تالار دوم منتقل شده و قبل از تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۵ قبض انبار شده ولی ترخیص نشده اند

معافیت کلیه کد تعرفه‌های کالاهای اساسی و مواد اولیه به تشخیص وزارتخانه‌های ذیربط که تا پایان سال ۱۴۰۴ وارد گمرکات کشور شده اند، از قاعده تقدم تاریخ ثبت سفارش به تاریخ حمل

تعدیل قراردادها برای مشمولین دارای قرارداد با دستگاه‌های دولتی که متعاقب انتقال کد تعرفه‌ها از تالار اول به تالار دوم دچار اختلاف قیمت خواهند شد با مجوز تعدیل ارزش قراردادها توسط دولت ارائه مصادیق و میزان توسط دستگاه متولی به سازمان برنامه و بودجه

قوه قضائیه - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت نفت - وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی
وزارت اطلاعات - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - سازمان برنامه و بودجه کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - شورای اطلاع‌رسانی دولت - سخنگویی دولت
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - گمرک جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۱۰/۱۷ به پیشنهاد کارگروه موضوع ماده (۱۳) آئین‌نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم موضوع تصویب‌نامه ۶۵۳۳۶/ت/۱۷۲۰۷۶ هـ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بسته حمایت از صنایع را به شرح زیر تصویب کرد:

بسته حمایت از صنایع

ماده ۱- واحدهای مشمول حمایت موضوع مواد (۲) تا (۷) این تصویب‌نامه عبارتند از تولیدکنندگانی (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) که جهت واردات یا خرید مواد اولیه در طول زنجیره تأمین به تشخیص وزارتخانه‌های متولی، با افزایش نرخ ارز ناشی از انتقال کالاها از ترجیحی و تالار اول به تالار دوم، با کسری در سرمایه در گردش مواجه می‌شوند.

ماده ۲- تأمین مالی واحدهای مشمول بسته میزان هفتصد هزار میلیارد (۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) تومان از محل منابع داخلی بانک‌ها جهت تأمین سرمایه در گردش و جبران تأمین نقدینگی از طریق اعطای تسهیلات و ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید و تمهیدی (زیر خط) از جمله اوراق گام، برات الکترونیکی و اعتبارات اسنادی (IC) تأمین می‌شود.

ماده ۳- تولیدکنندگان مشمولی که قیمت مواد اولیه مورد نیاز آنها متأثر از تغییر تالار ارز است می‌توانند از اوراق گام ویژه بهره‌مند شوند. اوراق گام ویژه، اوراقی است که صرفاً برای خرید ارز در مرکز مبادله ارز و طلا و برای جبران مابه‌التفاوت نرخ ارز تالار اول و تالار دوم قابل استفاده می‌باشند. بازرگانان واردکننده مواد اولیه و واردکنندگان روغن موتور، لاستیک و لوازم یدکی مورد استفاده ناوگان سنگین باری و مسافری جاده‌ای و واردکنندگان موتور هواپیما، کشتی و لوکوموتیو، قطعات یدکی هواپیما و قطار، چرخ، سوزن و قطعات یدکی مرتبط با سوزن ریل مورد استفاده در سایر حالات (مودهای) حمل و نقل نیز می‌توانند پس از فروش کالا و دریافت اوراق گام مذکور، به‌طور مستقیم از این اوراق برای خرید ارز مورد نیاز خود استفاده نمایند.

۴. نکات قابل تامل در ارتباط با بسته های تدوینی از سوی دولت

نکات قابل تامل در ارتباط با بسته های تدوینی از سوی دولت

۱

برای مدیریت آثار تورمی اجرای این سیاست بر سبد مصرفی خانوارها و تحریک تقاضای مؤثر، ضرورت دارد که توزیع کالا بزرگ به میزان کافی و به موقع به تمامی خانوارها تخصیص یابد.

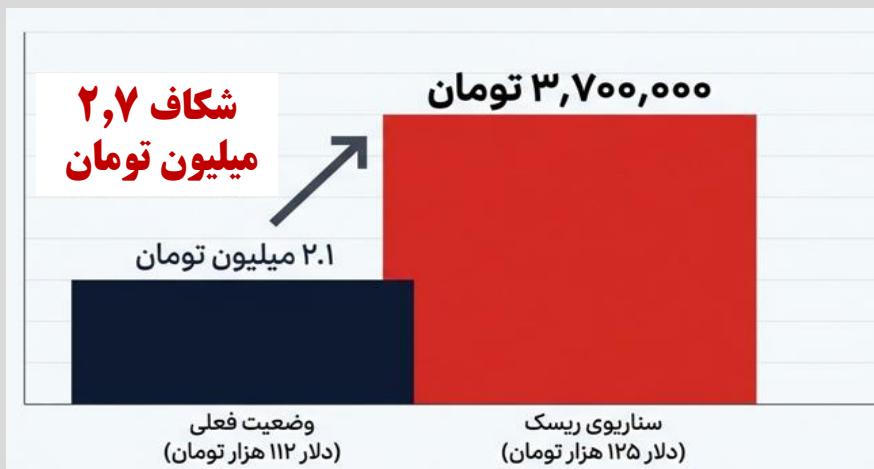
مجموع افزایش هزینه ماهانه به ارزی هر نفر (بدون تغییر در الگوی مصرف)

بدون در نظر گرفتن سایر اقلام

پیش بینی مجموع افزایش هزینه سرانه در صورت تداوم نوسان ارز

کالابرگ فعلی تنها ۲۷ درصد از هزینه تحمیل شده به سبد مصرفی خانوار را جبران می کند.

نکات قابل تامل در ارتباط با بسته های تدوینی از سوی دولت

۲ در هیچ یک از مصوبات موجود در ارتباط با دارو و تجهیزات پزشکی تصمیم مشخصی صورت نگرفته است.

۳ در ماه ۶ آیین نامه تضمین امنیت غذایی و مصوبه ۱۷ بندی کارگروه مبنی بر تامین نهاده ها و عرضه کالاهای نهایی از طریق **شرکت های زیرمجموعه وزارت جهاد کشاورزی** به صورت راسا ابهام وجود دارد که در عمل این تصمیم به معنای حذف فعالین اقتصادی بخش خصوصی فعال در این حوزه می باشد.

۴ تعیین تکلیف بدهی ارزی به واردکنندگان کالاهای اساسی صورت نگرفته و تاکنون این میزان بدهی ناشی از واردات مشخص نشده است. طبق محاسبات فعالان اقتصادی بخش خصوصی **مجموع مطالبات این حوزه ۵.۲ میلیارد یورو** می باشد.

۵ در بند ۶ و ۷ مصوبه کارگروه ماده ۱۳ آیین نامه تضمین امنیت غذایی، همچنان قیمت گذاری دستوری برای کالاهای نهایی وجود دارد که لازم است در این زمینه شفاف سازی لازم صورت پذیرد.

ادامه نکات قابل تامل در ارتباط با بسته های تدوینی از سوی دولت

در ترکیب کارگروه ماده ۱۳ آیین نامه تضمین امنیت غذایی که نقش محوری در راهبری و نظارت و اصلاح فرایند اجرا را ایفا می کند، **حضور نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران** به عنوان عالی ترین نهاد قانونی نمایندگی بخش خصوصی کشور پیش بینی نشده است و تنها در تبصره بند ۹ تصویب نامه کارگروه مذکور، در سطح استانی تصریح شده است.

۶

وزارت بهداشت در ترکیب کارگروه ماده ۱۳ آیین نامه تضمین امنیت غذایی، پیش بینی نشده است.

۷

سیاست گذاری در ارتباط با تک نرخی کردن ارز از جامعیت و شفافیت لازم برخوردار نیست و مقررات گذاری در این خصوص به صورت پراکنده می باشد. به عنوان مثال در آیین نامه تضمین امنیت غذایی تک نرخی شدن ارز صورت پذیرفته است، در حالی که می بایستی در یک بسته ارزی و به صورت جامع و شفاف با در نظر گرفتن تمامی ابعاد و حوزه ها این اقدام انجام می گرفت.

۸

در بسته های دولت در ارتباط با فرایندها و رویه های اجرایی از ثبت سفارش، سهمیه بندی ارز، سقف و سابقه کارت های بازرگانی، تخصیص و تامین ارز و ایفای تعهدات ارزی شفاف سازی و تصمیم مشخصی صورت نگرفته است.

۹

در بسته حمایت از صنایع در خصوص کفایت منابع داخلی بانک ها، شمولیت بازرگانان و برخی تولیدکنندگان در تصویب نامه، پیش بینی ضمانت اجرای مناسب و کافی جهت اقدام و تمکین بانک های عامل، تمرکز بسته حمایتی بر شرکت های بزرگ و کم توجهی به بنگاه های کوچک، ابهاماتی وجود دارد.

۱۰

ادامه نکات قابل تامل در ارتباط با بسته های تدوینی از سوی دولت

۱۱

در بسته حمایت از صنایع در ارتباط با حمایت های مالیاتی و تامین اجتماعی و تخفیف در حقوق گمرکی و پوشش ریسک نوسات برای تسهیلات گیرندگان ارزی خلاء هایی وجود دارد که نیازمند اصلاح و بازنگری و یا تصویب مقررات دیگری وجود دارد.

به عنوان مثال:

در سال های اخیر، توسعه پروژه های زیرساختی بخش آب شیرین کن با اتکا به سرمایه گذاری بخش خصوصی و استفاده از تسهیلات ارزی در چارچوب قراردادهای خرید تضمینی آب و پساب، نقش مهمی در تأمین پایدار منابع آب در کشور ایفا کرده است. با این حال، تحولات اخیر در نظام ارزی کشور و ادغام تالار ارزی یک و دو، آثار عمیق و بعضاً پیش بینی نشده ای بر تعادل اقتصادی این قراردادها برجای گذاشته که تداوم آن می تواند منجر به اخلاف جدی در بازپرداخت تسهیلات، توقف پروژه های در دست اجرا و بی اعتمادی سرمایه گذاران خوش سابقه شود.

بر اساس مفاد قراردادهای خرید تضمینی آب و پساب موجود، **تعدیل نرخ خرید تضمینی آب و پساب** عمدتاً بر مبنای **نرخ تورم رسمی** که از سوی بانک مرکزی ابلاغ می گردد، صورت می گیرد. در سال جدید، نرخ تورم حدود **۴۵ درصد** اعلام شده و تعدیل قراردادها نیز در همین حدود انجام پذیرفته است. در مقابل، **نرخ ارز مبنای بازپرداخت تسهیلات ارزی** که در ابتدای سال حدود **۲۸،۵۰۰ تومان** بوده، قبل و پس از ادغام تالارهای ارزی و در چند مرحله متوالی، نهایتاً به حدود **۱۳۳،۰۰۰ تومان** افزایش یافته است. این تغییر به معنای **افزایش تقریبی ۳۵۰ درصدی نرخ ارز** و به تبع آن، جهش بی سابقه در تعهدات ریالی بازپرداخت تسهیلات ارزی سرمایه گذاران است.

مقایسه ساده میان این دو شاخص نشان می دهد افزایش نرخ درآمد پروژه ها (از محل فروش آب) حدود **۴۵ درصد افزایش داشته است**، اما افزایش هزینه بازپرداخت تسهیلات ارزی حدود **۳۵۰ درصد**. این شکاف عمیق نشان دهنده **عدم توازن ساختاری** میان «مکانیزم تعدیل قراردادهای خرید تضمینی آب» و «واقعیت جدید نظام ارزی و تعهدات ارزی پروژه ها» می باشد. در عمل، پروژه هایی که از نظر فنی و بهره برداری کاملاً موفق هستند، از منظر مالی به مرحله **فاترازی شدید نقدینگی** رسیده اند.

باسمه تعالی
سرمایه‌گذاری برای تولید

جناب آقای دکتر همتی

رئیس کل محترم بانک مرکزی و رئیس کارگروه ماده ۱۳ آیین نامه تامین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم

باسلام:

احتراماً، حسب ابلاغ بسته حمایت از صنایع (تصویب‌نامه شماره ۱۷۵۳۳۰/ت/۶۵۲۷۹ ه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۷ هیئت وزیران) به استحضار می‌رساند: با بررسی و مذاقه بر تصویب‌نامه مزبور به نظر می‌رسد ابهامات و سؤالاتی در خصوص عدم کفایت منابع داخلی بانک ها، عدم شمولیت بازرگانان و برخی تولیدکنندگان در تصویب‌نامه، عدم پیش بینی ضمانت اجرایی مناسب و کافی جهت اقدام و تمکین بانک‌های عامل و کم‌توجهی به بنگاه‌های کوچک و متوسط، وجود دارد. از سوی دیگر تجربه تخصیص بسته دولت پس از جنگ ۱۲ روزه نشان داد که تصمیمات حمایتی مذکور عملاً گشایشی برای کاهش مشکلات قاطبه فعالین اقتصادی در پی نداشت مضاف بر اینکه بدون در نظر گرفتن سازوکاری مشخص و تعیین شاخص‌ها و معیارهای تعریف شده و دقیق غالباً صنایع کوچک و متوسط از حمایت‌های لازم بی بهره ماندند. لذا نظر به موارد پیش‌گفته و با عنایت به تجربه تخصیص بسته حمایتی دولت پس از جنگ ۱۲ روزه؛ پیشنهاد می‌شود دستور فرمایید به منظور اصلاح و تکمیل "بسته حمایت از صنایع" موارد پیشنهادی ذیل را لحاظ نموده و تسهیلات و تمهیداتی به شکل استمهال دیون بنگاه‌های اقتصادی به مصوبه الحاق نمایند.

پیشنهادهای در خصوص تکمیل و اصلاح بسته حمایت از صنایع

الف) موارد الحاقی و تکمیلی

- ✓ **افزایش مهلت برای پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی:** مهلت پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی به مدت ۱۸۰ روز افزایش داده شود. این امر به فعالان اقتصادی امکان می‌دهد تا در شرایط اقتصادی سخت، با کاهش فشار مالی، از اشتغال و سرمایه‌گذاری خود محافظت کنند.
- ✓ **افزایش مهلت برای پرداخت مالیات بر ارزش افزوده:** مهلت پرداخت مالیات بر ارزش افزوده به ۱۸۰ روز افزایش یابد. این امر به ایجاد نقدینگی بیشتر در دسترس فعالان اقتصادی کمک می‌کند و از فشار مالی ناشی از پرداخت مالیات در زمان‌های نامناسب جلوگیری می‌کند.
- ✓ **افزایش بازه زمانی پرداخت سود بازرگانان و حقوق گمرکی:** مهلت پرداخت سود بازرگانان و حقوق گمرکی به مدت طولانی‌تری افزایش داده و یا تقسیم شود. این امر به ایجاد تعادل مالی در سیستم تجارت کمک می‌کند و فعالان اقتصادی را در شرایط مناسب اقتصادی نگه می‌دارد.

باسمه تعالی
سرمایه‌گذاری برای تولید

جناب آقای مهندس اتابک

وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت

باسلام:

احتراماً، حسب ابلاغ بسته حمایت از صنایع (تصویب‌نامه شم ۱۴۰۴/۱۰/۱۷ هیئت وزیران) به استحضار می‌رساند: با بررسی و مذاقه، ابهامات و سؤالاتی در خصوص عدم کفایت منابع داخلی بانک ها، تولیدکنندگان در تصویب‌نامه، عدم پیش بینی ضمانت اجرایی مناسب و عامل و کم‌توجهی به بنگاه‌های کوچک و متوسط، وجود دارد. از سوی د از جنگ ۱۲ روزه نشان داد که تصمیمات حمایتی مذکور عملاً گشایشی اقتصادی در پی نداشت مضاف بر اینکه بدون در نظر گرفتن سازوک معیارهای تعریف شده و دقیق غالباً صنایع کوچک و متوسط از حمایت‌ها لذا نظر به موارد پیش‌گفته و با عنایت به تجربه تخصیص بسته حما پیشنهاد می‌شود دستور فرمایید به منظور اصلاح و تکمیل "بسته حمایت لحاظ نموده و تسهیلات و تمهیداتی به شکل استمهال دیون بنگاه‌های اق پیشنهادهای در خصوص تکمیل و اصلاح بسته حمایت از صنایع

الف) موارد الحاقی و تکمیلی

- ✓ **افزایش مهلت برای پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی:** مهلت: به مدت ۱۸۰ روز افزایش داده شود. این امر به فعالان اقتصادی ا سخت، با کاهش فشار مالی، از اشتغال و سرمایه‌گذاری خود محافظت کنند.
- ✓ **افزایش مهلت برای پرداخت مالیات بر ارزش افزوده:** مهلت پرداخت مالیات بر ارزش افزوده به ۱۸۰ روز افزایش یابد. این امر به ایجاد نقدینگی بیشتر در دسترس فعالان اقتصادی کمک می‌کند و از

مکاتبات اتاق ایران در خصوص بسته حمایت از صنایع

۵. بررسی مشکلات تامین کنندگان دارو و تجهیزات پزشکی

چالش‌های پیش روی دارو و تجهیزات پزشکی

دارو به عنوان یک کالای استراتژیک نقش مهمی در در ارتقاء و حفظ سلامتی جامعه و افزایش طول عمر افراد دارد که جایگاه آن را از سایر بخش‌ها متمایز می‌کند.

تنها بخشی از اقلام دارویی با ارزش ۲۸۵۰۰ تومانی وارد می‌شوند و قسمت عمده از تالار دوم تأمین ارزش می‌شوند.

**اغلب داروهای تأمین ارزش شده از
تالار دوم، داروهای اساسی و مورد
نیاز برای بیماران می‌باشد.**

• برخی از داروهای فاقد جایگزین
• داروهایی که اخیراً وارد فهرست دارویی کشور شده‌اند
• داروهایی با تأمین محدود توسط تولید داخل
• برنند با سهم محدود به جهت درمان بیماران به دلیل عدم پاسخگویی
یا عدم تحمل به نمونه تولید داخل

داروهای
تالار ۲

شرکت‌ها قبل از تخصیص ارزش و با مجوز حداقل اسناد وارد شده‌اند و با نرخ ترخیص قیمت گذاری (۷۰ هزار تومان) و توزیع گردیده است. لذا اکنون شرکت‌های ناچار هستند بدهی خود به تأمین‌کنندگان را با نرخ جدید (۱۵۰ هزار تومان) پرداخت نمایند.

در حال حاضر میزان مطالبات تأمین‌کنندگان کالاهای سلامت از مراکز درمانی و داروخانه‌ها به حدود ۱۶۰ هزار میلیارد تومان در بخش دارو و ۵۰ هزار میلیارد تومان در بخش تجهیزات پزشکی، رسیده است.

۶. سیاست تک‌فرخی شدن ارز بر
گندم و صنایع پایین دستی آن

تصمیمات اخیر دولت درخصوص اصلاح ساختار یارانه‌ها، ادغام تالارهای ارزی و حرکت به سمت تک‌نرخی شدن ارز، اگرچه در راستای شفافیت اقتصادی و کاهش شکاف‌های قیمتی اتخاذ شده است اما به دلیل اهمیت جایگاه استراتژیک گندم، نان و صنایع پایین‌دستی، پیامدهای پیچیده‌ای را در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و تولیدی به همراه خواهد داشت که مستلزم یک رویکرد جامع و دقیق برای جلوگیری از آثار منفی بر تولید و معیشت است.

- این وضعیت در صورت عدم بازنگری، به طور مستقیم نظام تأمین و امنیت غذایی کشور را مختل می کند؛

- گندم در نبود نرخ گذاری منصفانه ممکن است از چرخه خرید تضمینی دولت خارج شود؛

- به دلیل سود بیشتر در بازارهای دامی یا صادرات غیررسمی، انگیزه احتکار یا خروج از کشور پیدا کند؛

- حذف ارز ترجیحی جو و افزایش قیمت آن نسبت به گندم نیز خطر انحراف گندم تولیدی به مصرف دامداری ها را تشدید کرده است؛

- این فرآیند، ضمن کاهش تولید داخلی، دولت را مجبور به اختصاص یارانه های سنگین تر برای تأمین نان خواهد کرد که در نهایت منجر به فشار مضاعف بر بودجه عمومی و ذخایر استراتژیک کشور می شود.

نخستین

۴. اصلاح و حذف فرایندها و رویه‌های مربوط به ثبت سفارش و تخصیص ارز: متناسب با پیگیری نظام ارز تک نرخ، سیاست‌هایی همچون پیوسته‌سازی مصارف ارزی، سهمیه‌بندی ثبت سفارش، در نظر گرفتن سقف و سابقه برای واردات و محدودیت واردات در مقابل صادرات که ماحصل نظام چند نرخ ارز می‌باشند، به محض اجرای این سیاست باید از دستور کار وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بهداشت و درمان خارج شوند.

۵. ممانعت از مداخله بانک مرکزی و دیگر نهادها در نرخ ارز: از دیگر ملزومات اجرای موفق سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز، پرهیز بانک مرکزی و دیگر نهادها از هرگونه مداخله در تعیین نرخ ارز است. چراکه بخش خصوصی معتقد است مداخله بانک مرکزی در بازار ارز، ضمن مخدوش ساختن مکانیسم بازار، مجدداً موجب ایجاد بازار غیررسمی و افزایش فاصله بین ارز رسمی و غیررسمی خواهد شد و زمینه را برای بازگشت به سیاست ارز چندنرخه و آسیب‌های ناشی از آن، فراهم خواهد آورد.

۶. رفع تحریم و سیاستگذاری هوشمند در روابط خارجی کشور: محدودیت‌ها و مخاطرات ناشی از تحریم‌ها، از مسیر دیپلماسی اقتصادی هوشمند و توسعه‌گرا و روابط خارجی سالم‌آمیز رفع شود. گشایش در روابط خارجی، نقش کلیدی در گسترش بازارهای صادراتی، افزایش دسترسی کشور به منابع ارزی و تسهیل شرایط بازگشت ارز به چرخه اقتصاد کشور، ایفا می‌کند. سیاست ارز تک‌نرخه بدون پیوند در روابط خارجی و تلاش برای لغو یا تعلیق تحریم‌ها به شدت آسیب‌پذیر خواهد بود و هر شوک منفی نسبت به آینده تحریم‌ها، می‌تواند این دستاورد را با چالش مواجه سازد.

در پایان، اتاق ایران علاوه بر اعلام مخالفت قاطع با هرگونه رانت‌خواری، منتفع‌طلبی و سوءاستفاده از منابع ارزی کشور، تأکید می‌کند گذار موفق از این اصلاح ساختاری مستلزم پیگیری حمایت‌های ویژه برای بهبود معیشت و قدرت خرید خانواده‌ها، تأمین پایدار سرمایه در گردش واحدهای اقتصادی و مشارکت جامعه و اصحاب کسب‌وکار در فرایند تصمیمات است. در این راستا، اتاق ایران آمادگی کامل خود را برای همکاری کارشناسی با دولت در تدوین نقشه راه اجرایی، مدیریت دوره گذار و کاهش تبعات این اصلاح ساختاری اعلام می‌دارد و بر این باور است که تصمیمات سخت اما ضروری، اگر با تدبیر، اجماع کارشناسی و گفت‌وگوی مستمر میان دولت و بخش خصوصی همراه شود، در نهایت به نفع جامعه و اقتصاد کشور خواهد بود و ثبات فضای کلان اقتصاد کشور را به ارمغان می‌آورد.

محمد حسن زاده

انجمن بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

نخستین

سال سره

جناب آقای دکتر پزشکیان
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

با سلام و احترام،

پیرو تصمیم دولت محترم در خصوص استقرار نظام ارزشی ایران، این اقدام را گامی مؤثر برای رفع چالش‌ها که یکسان‌سازی نرخ ارز، در راستای متعادل‌سازی اقتصاد، حذف رانت، بهبود تخصیص منابع، افزایش و افزایش انگیزه برای صادرات به‌شمار می‌رود.

جامعه فعالان بخش خصوصی، از زمان نقلی برجام که تداوم نرخ‌های چندگانه ارز، یا انحراف در تخصیص حمایت مؤثر، نه از مسیر قیمت‌گذاری دستوری و توزیع و شفاف محقق می‌شود؛ سیاست‌هایی که منافع آن افزایش سود گروهی محدود در فضای غیرشفاف چند براین اساس، اتاق ایران ضمن حمایت از سیاست یک نرخ، در چارچوب یک برنامه جامع اصلاحات اقتصادی پیگیری شود. همچنین، دولت محترم نظام ارز تک نرخ در برابر حجم‌های فشارها و مقاوم نمودن مجموعه پیش‌نیازهایی به شرح ذیل، تداوم اجرای

۱. اجرای برنامه‌های حمایتی هدفمند بر ارز تک نرخ، برای مدیریت آثار تورمی اجتناب‌ناپذیر دارد که توزیع کالایرگ به میزان اختصاص کالایرگ ۱ میلیون تومانی به هر خانوارها جبران کند و مبلغ تعیین شده از دهک‌های پایین جامعه، تأمین پایدار امنیت

۷. الزامات مدیریت دوره گذار در تثبیت تک‌نرخی شدن ارز از نگاه بخش خصوصی

الزامات مدیریت دوره گذار تثبیت تک‌نرخي شدن ارز

استقرار نظام ارز تک‌نرخي، در چارچوب یک برنامه جامع اصلاحات اقتصادی با در نظر گرفتن تمامی جوانب، حوزه‌ها و بخش‌های اقتصادی و اصلاح قوانین و مقرراتی، به صورت تدریجي، شفاف و قابل پیش‌بینی برای جامعه و فعالان اقتصادی و با هماهنگی حداکثری دستگاه‌های اجرایی

تدوین برنامه
جامع اصلاحات
اقتصادی

برقراری تعامل مؤثر، مستمر با بخش خصوصی، شکل‌های اقتصادی و جامعه به‌منظور اقناع افکار عمومی و کاهش نااطمینانی‌های ناشی از اجرای سیاست حذف ارز ترجیحي

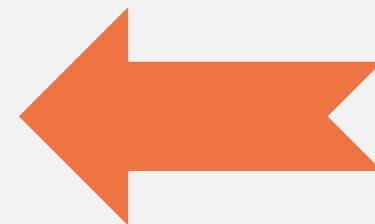
برقراری تعامل
مؤثر و مستمر با
بخش خصوصی

پرهیز از صدور مقررات محرمانه و رعایت مواد (۲)، (۳)، (۲۴) و (۳۰) قانون بهبود محیط کسب و کار و در تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها

رعایت مواد ۲، ۳،
۲۴ و ۳۰ قانون
بهبود مستمر
محیط کسب و کار

الزامات مدیریت دوره گذار تثبیت تک‌نرخی شدن ارز

پرهیز از تصمیمات و اقدامات شتاب‌زده در خصوص ایفای تعهدات ارزی

به عنوان مثال: در حال حاضر سازمان توسعه و تجارت طی نامه شماره ۷۰۰۴۲۷۹ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۲، «افزایش پلکانی سقف بازگشت ارز در فرآیندهای تجاری» را در دستور کار خود قرار داده است. با عنایت به آنکه اقتصاد کشور در مرحله آغازین اجرای سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز قرار دارد و در چنین شرایطی، ضروریست فرصت کافی برای تطبیق فعالان اقتصادی و به‌ویژه صادرکنندگان خُرد (موضوع ماده ۱۱ قانون برنامه هفتم توسعه) با شرایط جدید فراهم شود. افزون بر این، تاکنون به واسطه تعیین نرخ تسعیر ارز کالاهای صادراتی به نرخ دولتی، ارزش گمرکی کالاهای صادراتی بیش از ارزش صادراتی آن محاسبه شده است و این موضوع صادرکنندگان را با تعهدات ارزی غیر واقعی و کاذب مواجه کرده است، لذا قبل از افزایش سقف رفع تعهدات ارزی ضرورت دارد، ترتیبی اتخاذ شود تا ارزش پایه‌های صادراتی متناسب با افزایش رخ داده اصلاح و تعدیل شود. همچنین، پیش از اجرای چنین تصمیماتی، توجه ویژه به هزینه‌های ناشی از دور زدن تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی اهمیت مضاعف می‌یابد؛ به‌ویژه در شرایطی که با فعال شدن مکانیسم ماشه، محدودیت‌ها و هزینه‌های مبادلاتی تشدید خواهد شد. **بر این اساس اجرای شتاب‌زده افزایش سقف ایفای تعهدات ارزی از ۶۰ به ۷۰ درصد از ابتدای اسفند ماه ۱۴۰۴، سپس به ۸۰ درصد از ابتدای خرداد ماه ۱۴۰۵ و در نهایت افزایش آن تا ۹۰ درصد از ابتدای شهریور ماه ۱۴۰۵، دستاوردی جز کاهش توان صادراتی بنگاه‌های کوچک و متوسط، تشدید فشارهای مالی بر صادرکنندگان به ویژه صادرکنندگان خُرد و بروز اختلال در زنجیره بازگشت ارز نخواهد داشت.**

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۲
شماره: ۷۰۰۴۲۷۹
موضوع: افزایش سقف بازگشت ارز

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۲
شماره: ۷۰۰۴۲۷۹
موضوع: افزایش سقف بازگشت ارز

شماره: ۷۰۰۴۲۷۹
تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۲
موضوع: افزایش سقف بازگشت ارز

شماره: ۷۰۰۴۲۷۹
تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۲
موضوع: افزایش سقف بازگشت ارز

این کار امکان برنامه‌ریزی و ایفای حداکثری تعهدات ارزی برای فعالان اقتصادی فراهم شود. بر این اساس ضرورت دارد سیاست بانک مرکزی در تالار دوم ارز، شفافه قابل پیش‌بینی و با ثبات شود.

۳. افزون بر این، تاکنون به واسطه تعیین نرخ تسعیر ارز کالاهای صادراتی به نرخ دولتی، ارزش گمرکی کالاهای صادراتی بیش از ارزش معاملاتی آن محاسبه شده است و این موضوع صادرکنندگان را با تعهدات ارزی غیر واقعی و کاذب مواجه کرده است. لذا قبل از افزایش سقف رفع تعهدات ارزی ضرورت دارد، ترتیبی اتخاذ شود تا ارزش پایه‌های صادراتی متناسب با افزایش رخ داده اصلاح و تعدیل شود.

۴. همچنین، پیش از اجرای چنین تصمیماتی، توجه ویژه به هزینه‌های ناشی از دور زدن تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی اهمیت مضاعف می‌یابد؛ به‌ویژه در شرایطی که با فعال شدن مکانیسم ماشه، محدودیت‌ها و هزینه‌های مبادلاتی تشدید خواهد شد. در این چارچوب، ضروری است سقف ایفای تعهدات ارزی به‌صورت واقعی‌بنانه و متناسب با نوع کالا، بازار هدف و ماهیت فعالیت صادراتی تعیین شود. در غیر این صورت، تداوم رویکرد آزمودنی و اتخاذ تصمیمات شتاب‌زده، آثار نامطلوبی بر توان صادراتی کشور، میزان بازگشت ارز به اقتصاد ملی و اعتماد فعالان اقتصادی به سیاست‌های ارزی جاری خواهد داشت.

با توجه به مراتب فوق‌الذکر، اتاق ایران معتقد است که اجرای شتاب‌زده افزایش سقف ایفای تعهدات ارزی از ۶۰ به ۷۰ درصد از ابتدای اسفند ماه ۱۴۰۴، سپس به ۸۰ درصد از ابتدای خرداد ماه ۱۴۰۵ و در نهایت افزایش آن تا ۹۰ درصد از ابتدای شهریور ماه ۱۴۰۵، دستاوردی جز کاهش توان صادراتی بنگاه‌های کوچک و متوسط، تشدید فشارهای مالی بر صادرکنندگان به ویژه صادرکنندگان خُرد و بروز اختلال در زنجیره بازگشت ارز نخواهد داشت. بر این اساس، اتاق ایران خواستار توقف در اجرای سیاست افزایش سقف ایفای تعهدات ارزی، حداقل در خصوص صادرکنندگان خُرد است تا امکان سازگاری تدریجی آنان با شرایط جدید و مقتضیات دوره گذار فراهم آید.

سید حسن راده

جناب آقای دهقان دهنوی
رئیس محترم سازمان توسعه تجارت

با سلام و احترام

همانگونه که مستحضریست، تصمیم دولت محترم ساختاری اقتصاد کشور محسوب می‌شود. با گذار است، لذا پرهیز از تصمیمات و اقدامات به این هدف ایفا می‌کند. بر این اساس، ۱۳۰۴/۱۰/۲۲ جنبه‌ای با موضوع «اعمال افزایش سقف بازگشت ارز» در دستور کار قرار دارد. با توجه به این موضوع، لازم است تا پیش از افزایش پلکانی سقف بازگشت ارز، ضرورت دارد، ترتیبی اتخاذ شود تا ارزش پایه‌های صادراتی متناسب با افزایش رخ داده اصلاح و تعدیل شود. همچنین، پیش از اجرای چنین تصمیماتی، توجه ویژه به هزینه‌های ناشی از دور زدن تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی اهمیت مضاعف می‌یابد؛ به‌ویژه در شرایطی که با فعال شدن مکانیسم ماشه، محدودیت‌ها و هزینه‌های مبادلاتی تشدید خواهد شد. در این چارچوب، ضروری است سقف ایفای تعهدات ارزی به‌صورت واقعی‌بنانه و متناسب با نوع کالا، بازار هدف و ماهیت فعالیت صادراتی تعیین شود. در غیر این صورت، تداوم رویکرد آزمودنی و اتخاذ تصمیمات شتاب‌زده، آثار نامطلوبی بر توان صادراتی کشور، میزان بازگشت ارز به اقتصاد ملی و اعتماد فعالان اقتصادی به سیاست‌های ارزی جاری خواهد داشت.

با توجه به مراتب فوق‌الذکر، اتاق ایران معتقد است که اجرای شتاب‌زده افزایش سقف ایفای تعهدات ارزی از ۶۰ به ۷۰ درصد از ابتدای اسفند ماه ۱۴۰۴، سپس به ۸۰ درصد از ابتدای خرداد ماه ۱۴۰۵ و در نهایت افزایش آن تا ۹۰ درصد از ابتدای شهریور ماه ۱۴۰۵، دستاوردی جز کاهش توان صادراتی بنگاه‌های کوچک و متوسط، تشدید فشارهای مالی بر صادرکنندگان به ویژه صادرکنندگان خُرد و بروز اختلال در زنجیره بازگشت ارز نخواهد داشت. بر این اساس، اتاق ایران خواستار توقف در اجرای سیاست افزایش سقف ایفای تعهدات ارزی، حداقل در خصوص صادرکنندگان خُرد است تا امکان سازگاری تدریجی آنان با شرایط جدید و مقتضیات دوره گذار فراهم آید.

سید حسن راده

تهران - خیابان طالقانی، انستیتو خیاابان شهید موسوی پلاک ۱۷۵ - طبقه ۶ ساختمان جدید اتاق ایران کد پستی: ۱۵۸۳۶۴۲۲۱۳
تلفن: ۸۵۷۳۲۲۶۸۰ - فکس: ۸۵۷۳۲۲۶۹۰ - وبسایت: www.pddc.ir

الزامات مدیریت دوره گذار تثبیت تک‌نرخی شدن ارز

ممنوعیت
قیمت‌گذاری دستوری
کالاهای نهایی و
نهادهای تولید

با توجه به یکسان‌سازی و واقعی‌سازی نرخ ارز، تنظیم بازار و قیمت‌گذاری دستوری فاقد وجهت قانونی است. بخش خصوصی معتقد است در صورتی که نرخ ارز واقعی شود، لیکن قیمت برخی از کالاها و نهادهای تولید همچنان با منطق دستوری تعیین شود، علاوه بر اینکه بازارهای سیاه جدید و رانت‌های تازه خلق خواهند شد، کسب‌وکارهایی که قیمت کالاها و خدمات آن‌ها به صورت تکلیفی تعیین می‌شود، با زیان مواجه خواهند شد و به ورطه تعطیلی خواهند رسید.

اصلاح و حذف
فرآیندها و رویه‌های
مربوط به ثبت سفارش
و تخصیص ارز

متناسب با پیگیری نظام ارز تک‌نرخ، سیاست‌هایی همچون بهینه‌سازی مصارف ارزی، سهمیه‌بندی ثبت سفارش، در نظر گرفتن سقف و سابقه برای واردات و محدودیت واردات در مقابل صادرات که ماحصل نظام چند نرخ ارز می‌باشند، به محض اجرای این سیاست باید از دستور کار وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بهداشت و درمان خارج شوند.

ممانعت از مداخله
بانک مرکزی و
دیگر نهادها در
نرخ ارز

از دیگر ملزومات اجرای موفق سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز، پرهیز بانک مرکزی و دیگر نهادها از هرگونه مداخله در تعیین نرخ ارز است. چراکه بخش خصوصی معتقد است مداخله بانک مرکزی در بازار ارز، ضمن مخدوش ساختن مکانیسم بازار، مجدداً موجب ایجاد بازار غیررسمی و افزایش فاصله بین ارز رسمی و غیررسمی خواهد شد و زمینه را برای بازگشت به سیاست ارز چندنرخ و آسیب‌های ناشی از آن، فراهم خواهد آورد. با عنایت به آنکه در حال حاضر بواسطه حرکت به سمت ارز تک‌نرخ، نرخ ارز کالاهای اساسی معادل ۱۱۲۵۰۰ تومان تعیین شده است که نسبت به نرخ ارز بازار رسمی پایین‌تر می‌باشد، لذا بیم آن می‌رود که نرخ‌های ارز چندگانه در نظام ارزی کشور تداوم یابد.

الزامات مدیریت دوره گذارتثبیت تک‌نرخی شدن ارز

رفع تحریم و
سیاستگذاری
هوشمند در روابط
خارجی کشور

محدودیت‌ها و مخاطرات ناشی از تحریم‌ها، از مسیر دیپلماسی اقتصادی هوشمند و توسعه‌گرا و روابط خارجی مسالمت‌آمیز رفع شود. گشایش در روابط خارجی، نقش کلیدی در گسترش بازارهای صادراتی، افزایش دسترسی کشور به منابع ارزی و تسهیل شرایط بازگشت ارز به چرخه اقتصاد کشور، ایفا می‌کند. سیاست ارز تک‌نرخی بدون بهبود در روابط خارجی و تلاش برای لغو یا تعلیق تحریم‌ها به شدت آسیب‌پذیر خواهد بود و هر شوک منفی نسبت به آینده تحریم‌ها، می‌تواند این دستاورد را با چالش مواجه سازد.

ثبات بخشی به
اقتصاد از طریق
مدیریت تورم و
برقراری انضباط در
سیاست پولی و مالی

امواج تورمی اجرای این سیاست از طریق انضباط در سیاست پولی و مالی، کنترل رشد نقدینگی و کاهش کسری بودجه دولت، مدیریت شود. دولت باید هرچه سریع‌تر، به‌استناد ماده (۱۰۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت از طریق کوچک‌سازی و کاهش هزینه‌های غیرضرور اتکای خود به منابع بانک مرکزی را قطع کند. در حوزه پولی نیز بانک مرکزی باید استقلال کافی برای کنترل پایه پولی و مدیریت نرخ بهره داشته باشد تا پس از تک‌نرخی شدن، تورم مهار شود. با عنایت به رابطه دو سویه تورم و نرخ ارز، بدون کنترل تورم، اجرای سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز یک سیاست شکست خورده و زیان بار خواهد بود.

۸. راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار در تثبیت تک نرخی شدن ارز

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

حمایت از خانوارها

□ کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم:

✓ مبلغ کالابرگ را برای تمامی خانوارها و متناسب با تورم کالاهای خوراکی تعیین نماید.

✓ بسته حمایت از معیشت دهک‌های پایین جامعه و اقشار آسیب‌پذیر را تدوین و ابلاغ نماید.

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

مشارکت با بخش خصوصی

□ **وزارت امور اقتصاد و دارایی** پیگیری نماید، اتاق بازرگانی، صنایع،

معادن و کشاورزی ایران به عنوان عالی ترین نهاد قانونی نمایندگی

بخش خصوصی در کشور، در کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین نامه

تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم، عضویت ثابت داشته

باشد و در تدوین و تصویب آیین نامه و دستورالعمل های مربوطه،

نظرات بخش خصوصی و تشکل های اقتصادی اخذ شود.

شایسته ذکر است معاونت حقوقی ریاست جمهوری در نامه شماره ۱۷۵۶۰۷/۵۹۰۸۴ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۷ بر ضرورت اخذ نظر از تشکل های اقتصادی در تدوین بسته حمایت از صنایع تأکید داشته است.

رئیس

باسمه تعالی

جناب آقای دکتر عارف
معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام

احتراماً به استحضار می رساند: آیین نامه «تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم» از مصوبات مهم دولت است که به طور مستقیم بر تولید، تأمین، توزیع، قیمت گذاری و بازار مصرف کالاهای اساسی اثر می گذارد و موفقیت آن، وابستگی جدی به واقع بینی در تصمیم سازی و قابلیت اجرای تصمیمات در میدان عمل دارد. در این چارچوب، کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین نامه مزبور، نقش محوری در راهبری، نظارت و اصلاح فرآیند اجرا ایفا می کند. با این حال، در ترکیب این کارگروه، حضور نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به عنوان عالی ترین نهاد قانونی نمایندگی بخش خصوصی کشور پیش بینی نشده است؛ در حالی که بخش خصوصی، بازیگر اصلی تولید، واردات، توزیع و عرضه کالاهای مشمول این آیین نامه بوده و بار اصلی اجرای تصمیمات عملاً بر دوش این بخش قرار دارد. این موضوع، افزون بر پیامدهای اجرایی، از منظر حقوقی نیز محل ایراد است. مطابق مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، دولت مکلف به اخذ نظر و مشارکت مؤثر نهادهای نمایندگی بخش خصوصی در تصمیمات اثرگذار بر فعالیتهای اقتصادی است. همچنین بر اساس قانون اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، این اتاق دارای جایگاه مشورتی رسمی در تصمیم سازی های کلان اقتصادی کشور است.

تجربه سیاست گذاری اقتصادی در سال های گذشته نشان داده است که حذف بخش خصوصی از سازوکارهای راهبری، غالباً به کاهش کارایی، بروز اختلالات اجرایی، افزایش ریسک رانت و فاصله گرفتن سیاست ها از اهداف حمایتی منجر شده است. از این رو، مشارکت اتاق ایران در کارگروه یادشده، یک ضرورت حکمرانی و شرط موفقیت اجرایی آیین نامه محسوب می شود. لذا پیرو تصویب آیین نامه مزبور و تشکیل کارگروه موضوع ماده (۱۳)، بدین وسیله درخواست می شود دستور فرمایید در راستای اجرای صحیح قانون و ارتقای اثربخشی سیاست ها، ترکیب کارگروه مورد بازنگری قرار گیرد.

محمد حسن زاده

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

ارزی

□ **کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم، نحوه تأمین ارز، نرخ ارز و ایفای تعهدات ارزی را برای مشمولان ترخیص درصدی شفاف نماید.**

□ **وزارت امور اقتصاد و دارایی، مجوز تمدید مهلت اجرای مصوبه ترخیص درصدی کالاهای فاقد اطلاعات منشأ ارز را تا پایان آبان ماه ۱۴۰۵ از مراجع ذی صلاح قانونی، اخذ نماید.**

□ **وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت):**

✓ رویه‌های مربوط به بهینه‌سازی مصارف ارزی، سهمیه‌بندی ثبت سفارش، در نظر گرفتن سقف و سابقه برای واردات و محدودیت واردات در مقابل صادرات که در شرایط استقرار نظام ارز چند نرخي ایجاد شده‌اند، را **متوقف نماید.**

✓ اجرای سیاست افزایش سقف ایفای تعهدات ارزی از ۶۰ درصد به ۹۰ درصد به صورت پلکانی از اسفند ۱۴۰۴ تا شهریور ۱۴۰۵، در خصوص صادرکنندگان خُرد (موضوع بند ۲ ماده ۸ آیین نامه بازگشت ارز حاصل از صادرات موضوع تبصره ۶ بند (ح) ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و جز (ب) ماده ۱۱ قانون برنامه هفتم توسعه) را **تا خرداد ماه تعویق شود** تا امکان سازگاری تدریجی صادرکنندگان خُرد با شرایط جدید و مقتضیات دوره گذار فراهم آید.

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

تأمین مالی

□ وزارت صنعت، معدن و تجارت:

- ✓ تسهیلات در نظر گرفته شده در بسته حمایت از صنایع بدون أخذ وثیقه ملکی، با نرخ‌های بهره ترجیحی و با در نظر گرفتن دوره تنفس ۲ ساله برای بازپرداخت اقساط، اعطا شود.
- ✓ سقف مانده تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به واحدهای تولیدی از ۹۰ درصد فروش سال گذشته واحدها به ۱۳۰ درصد افزایش یابد.

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

مالیات و تأمین اجتماعی

با توجه به سیاستگذاری موفق انجام شده در حوزه مالیات و تأمین اجتماعی
در زمان جنگ ۱۲ روزه

برای مدیریت گذار ارزی و تثبیت سیاست یکسان سازی نرخ ارز
ضرورت دارد سازمان امور مالیاتی و سازمان تأمین اجتماعی حمایت های
مشخصی را در نظر گیرند.

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

تجاری و گمرکی

□ کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم، مصوب نماید:

✓ حقوق گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده واردات دارو و مواد اولیه آن، ملزومات مصرفی پزشکی، شیرخشک مخصوص اطفال و مواد اولیه آن، کالاهای اساسی، نهاده های دامی و کشاورزی در سال ۱۴۰۵ به ۱ درصد کاهش یابد.

✓ حقوق گمرکی برای واردات تمامی ماشین آلات و تجهیزات تولید (با رعایت ماده (۳) قانون جهش تولید بنیان) و قطعات مورد استفاده در خطوط تولید، مواد اولیه و واسطه های تولیدی در سال ۱۴۰۵ به ۲ درصد کاهش یابد.

□ **گمرک جمهوری اسلامی ایران**، ارزش پایه های صادراتی را متناسب با افزایش رخ داده نرخ تسعیر ارز اصلاح و تعدیل نماید.

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

تنظیم بازار

□ به موجب جز (۲) بند (ث) ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم توسعه که مقرر کرده است "قیمت گذاری دولتی به استثنای کالاهای یارانه‌ای و کالاها و خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است" و با عنایت به یکسان سازی نرخ ارز، **دولت** از **قیمت‌گذاری دستوری کالاهای نهایی و نهاده‌های تولید پرهیز نماید** تا قیمت‌ها بر اساس مکانیسم عرضه و تقاضا تعیین شود.

راهکارهای عملیاتی برای مدیریت دوره گذار

مدیریت بازار دارو و گندم

□ **هیات وزیران** در ارتباط با نرخ ارز تخصیصی به اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی شفاف سازی نماید و بسته حمایتی در خصوص اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی را تدوین و ابلاغ کند.

**ضرورت دارد برای مدیریت بازار دارو و تجهیزات پزشکی در دوره گذار ارزی،
یک جلسه اختصاصی در نظر گرفته شود.**

□ **کارگروه موضوع ماده (۱۳) آیین نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم، نحوه**

تخصیص ارز ترجیحی به گندم و برنامه زمانی تداوم اجرای آن یا حرکت به سمت یکسان سازی نرخ ارز

گندم را تعیین و اعلام عمومی نماید.

باتشکر از توجه شما

دبیرخانه شورای ملی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی